

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3487/2020. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 15.K.701.176/2020/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában indult eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó iráni állampolgár jogi képviselője (Győző és Lencs Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Győző Gábor) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és a 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Fővárosi Törvényszék 15.K.701.176/2020/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: OIF vagy alperes) 106-1-33158/7/2020-Ké számú közigazgatási határozata is kiterjedő hatállyal történő – megsemmisítését. Az indítvány szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikkének (2) és (7) bekezdését. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz bevezetésében felhívta az Abtv. 26. § (1) bekezdését is, azonban arra vonatkozóan semmilyen kérelmet nem terjesztett elő, ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti eljárásban vizsgálta a panasz befogadhatóságát.
- [2] Az ítéletben és az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján az alkotmányjogi panasz előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. A 9 éve tanulmányi célú tartózkodási engedéllyel Magyarországon tartózkodó indítványozó 2020. március 7. napjától 2020. március 12. napjáig COVID-19 vírusfertőzés gyanúja miatt járványügyi zárlat (karantén) alá került a Dél-Pesti Centrumkórházban, melyet követően a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) eljárást indított ellene a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 361. § b) pontja alapján, járványügyi szabályszegés miatt. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint a büntetőeljárás megindításának oka az volt, hogy az indítványozó 2020. március 7. napján 21 óra és 22 óra között egy alkalommal elhagyta a számára kijelölt kórtermet („agresszíven viselkedett”), és oda csak az ápoló személyzet többszöri felszólítására tért vissza. Az indítványozó folytatólagos kihallgatásán 2020. április 2-án – miután az indítványozó védője rámutatott arra, hogy az eredetileg közölt gyanú szerinti időpontban az indítványozó még nem is tartózkodott a kórházban –, a közölt gyanút úgy módosították, hogy az indítványozó a cselekményt 2020. március 7-én 23 óra 4 percet követően követte el, egyben elhagyásra került, hogy az indítványozó agresszíven viselkedett volna. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint az indítványozó a terhére rótt cselekmény elkövetését tagadta, állítása szerint semmilyen szabályszegést nem követett el.
- [4] A BRFK 2020. március 13. napján kelt véleményében és javaslatában kezdeményezte az indítványozó Magyarországról történő kiutasítását, továbbá három év beutazási és tartózkodási tilalom elrendelését vele szemben, a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 43. §-ának (2) bekezdés d) pontja alapján.
- [5] Az ítélet szerint ezt követően az OIF 2020. március 13-án kelt, 106-1-33158/7/2020-Ké számú határozatával az indítványozót a Harmtv. hivatkozott rendelkezése alapján az Európai Unió területéről Irán területére kiutasította, a kiutasítás végrehajtását hatósági kísérettel (kitoloncolással) elrendelte, valamint három év beutazási és tartózkodási tilalmat állapított meg vele szemben. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint az OIF határozatában hivatkozott a BRFK javaslatára, miszerint az indítványozó közrendre, közbiztonságra való veszélyessége megállapítható, az ellene a járványügyi szabályszegés megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőeljárás okán.

- [6] 1.2. A Fővárosi Törvényszék az indítványozó keresetét a 15.K.701.176/2020/4. számú ítéletével elutasította. Ítéletének indokolásában a bíróság elsőként rögzítette, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 41. § (1) bekezdése és a Harmtv. 46. § (2) bekezdése elbírálási határidőre vonatkozó kógens rendelkezése alapján a bíróság a jogvitát tárgyaláson kívül bírálta el. Megállapította a bíróság ezt követően, hogy a Harmtv. 43. § (3) bekezdése egyértelmű a tekintetben, hogy az alperest, mint jogalkalmazó szervet a BRFK javaslata kötötte, attól való eltérésre sem a kiutasítás, sem a beutazási és tartózkodási tilalom körében nem volt lehetősége. Hivatkozott a bíróság erre vonatkozóan a Harmtv. 43. §-ához fűzött törvényi indoklásra is, amely kimondja, hogy a rendvédelmi szervek által tett javaslatról – semmilyen elemében – sem lehet eltérni. Megállapította továbbá a bíróság azt is, hogy a közigazgatási határozat eljárásjogi hibában nem szenved, mivel az alperes a tényállás feltárási kötelezettségének a BRFK javaslatának feltüntetésével az eljárás lefolytatására irányadó jogszabályok betartásával eleget tett, és további tényállási elemeket a Harmtv. kógens rendelkezései folytán nem kellett a határozata részévé tenni. Rámutatott a bíróság arra is, hogy a perben irreleváns volt a közbiztonság és a közrend fogalmának jogdogmatikai elemzése, az alperes határozatának részét képezi, hogy a BRFK milyen tartalmú javaslata alapján rendelte el a kiutasítást, ezen túlmenő indok – így a Harmtv. 43. § (2) bekezdés d) pontjának szűkítése – szükségtelen volt.
- [7] Végül a bíróság megállapította, hogy az indítványozó személyes meghallgatását nem tartotta szükségesnek, figyelemmel arra, hogy az ítéletben kifejtettek szerint az eset és az indítványozó személyes körülményei a perben nem voltak vizsgálhatók.
- [8] 2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) és (7) bekezdését, valamint a VI. cikk (1) bekezdését sértő alaptörvény-ellenes bírói értelmezésre alapította alkotmányjogi panaszát.
- [9] 2.1. A XXVIII. cikk (2) bekezdése kapcsán hivatkozott az indítványozó arra, hogy az ártatlanság véelme az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a büntetőeljárásról kívül nem érvényesül abszolút jelleggel, de olyan jogkövetkezmények, joghátrányok vonatkozásában igen, amelyek olyan szoros és közvetlen tartalmi összefüggésben állnak a bűnösség, a büntetőjogi felelősség megállapításával, hogy alkotmányos védelmet indokolnak, márpedig a tárgyi ügyben a kiutasítás szoros összefüggésben áll a folyamatban lévő büntetőeljárásra alapított közbiztonsági veszély megállapításával.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint önmagában már az alaptörvény-ellenessé teszi az ítéletet, hogy a bíróság még csak nem is vizsgálta, hogy a folyamatban lévő büntetőeljárásra alapított valódi, közvetlen és súlyos közbiztonsági veszély megállapítása szoros összefüggésben áll-e az ártatlanság véelmének alkotmányos tartalmával, és kifejtette, hogy a folyamatban lévő büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény fogalmilag csakis a büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekmény kontextusában értelmezhető. Az indítványozói álláspont szerint ráadásul az OIF határozatában egyértelművé tette, hogy úgy tekintik, hogy az indítványozó el is követte a terebélyes cselekményt, ezért ebben az összefüggésben kellett volna vizsgálni az ártatlanság véelmét.
- [11] 2.2. Az indítványozó szerint a bíróság ítélete azért sértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát, mert a bíróság nemcsak jogosult, hanem köteles is (lett volna) a kereseti kérelem keretei között érdemi vizsgálatot végezni, azonban a konkrét ügyben ez nem történt meg, a bíróság sem a rendvédelmi szerv javaslatát, sem pedig az idegenrendészeti hatóság döntését nem vizsgálta felül érdemben. Az indítványozó kifejtette, hogy – bár nem ért egyet a bíróság által a rendvédelmi szerv javaslatának kötőerejét illető jogértelmezéssel, amelynek elfogadása esetén a rendvédelmi szerv valójában nem szakkérdésről, hanem ténylegesen a kiutasításról dönt –, a jogorvoslathoz való jog szempontjából irreleváns, hogy a bíróság a rendvédelmi szerv javaslatát, vagy az idegenrendészeti hatóság döntését vizsgálja felül, a releváns az, hogy történjen meg a közbiztonsági veszély fennállásának érdemi felülvizsgálata.
- [12] 2.3. Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánélethez fűződő joga kapcsán arra hivatkozott, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiforrott joggyakorlata meghatározta, hogy milyen körülményeket, arányossági szempontokat kell figyelembe venni (még) elítélt külföldiek esetén (is). Ilyen például az elkövetett cselekmény jellege és súlyossága, a fogadó országban való tartózkodás hossza, az elkövetés és a büntetés kiszabás között eltelt idő hossza, a fogadó országgal való szociális, kulturális és családi kötelék erőssége. A panaszban foglaltak szerint sem az OIF, sem a bíróság nem végzett ilyen vizsgálatot, annak ellenére,

hogy az indítványozó magánélethez fűződő jogának korlátozása (kiutasítása) sem a szükségességnek, sem pedig az arányosságnak nem felelt meg.

- [13] 3. Az Alkotmánybíróság a per tárgyát képező közigazgatási határozat és az annak alapjául szolgáló iratok beszerzése érdekében végzésével megkereste az OIF vezetőjét, tájékoztatást kérve egyidejűleg arra nézve, hogy az indítványozó ügyében a hivatkozott – kiutasítást, valamint beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő – határozat jelenleg érvényben van-e és amennyiben nem, úgy az indítványozó Magyarországon tartózkodását illetően milyen döntés és mely jogszabályi rendelkezés alapján áll fenn korlátozás.
- [14] Az OIF – az iratok megküldése mellett – 2020. október 29-én kelt válaszában arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy a BRFK 2020. június 18-án kelt határozatával az indítványozóval szemben megindított büntető-eljárást megszüntette, majd – az OIF megkeresésére – a BRFK átiratában azt közölte, hogy a korábbi javaslatában foglaltakat nem tartja fenn, az indítványozó a továbbiakban a közrendet és a közbiztonságot nem veszélyezteti. Erre tekintettel az OIF 2020. október 9. napján kelt 106-1-33158/57/2020-Ké számú határozatával a beutazási és tartózkodási tilalmat visszavonta. Az indítványozó újabb tartózkodási engedély kiállítása iránti kérelmet nem terjesztett elő.
- [15] 4. Az Abtv. 59. §-a alapján az Alkotmánybíróság – az Ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan okafogyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Ügyrend 67. § (2) bekezdésének e) pontja alapján okafogyottá válik az indítvány különösen, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált.
- [16] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a közigazgatási per alapjául szolgáló 106-1-33158/7/2020-Ké számú határozatban foglalt rendelkezések visszavonása okán az indítványozó keresetét elutasító – az alkotmányjogi panasszal támadott – ítélet önmagában joghatás kiváltására nem alkalmas, és az eljárás folytatására okot adó körülmény (a per tárgya) megszűnése miatt az alkotmányossági vizsgálat feltételei nem állnak fenn.
- [17] Az Alkotmánybíróság fentiekre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint határozott és az alkotmányjogi panaszeljárást, az Abtv. 59. §-a és az Ügyrendjének 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján megszüntette.

Budapest, 2020. december 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1013/2020.

• • •